

Notitie t.b.v. Actualisering RvO raad en commissies

INT17-4307

Afspraken:

In de commissie MISB van 2 oktober jongstleden zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. Het raadsvoorstel "Actualisering Reglement van orde raad en commissies" wordt nogmaals in commissieverband besproken (commissie MISB 6 november)
2. Door de griffie zal een notitie worden opgesteld waarin wordt ingegaan op de in de commissie MISB d.d. 2 oktober naar voren gebrachte punten.
3. In die commissie MISB zullen de fracties hun in te dienen amendement(en) voorleggen, zodat deze voorafgaande aan de raadsvergadering bekend zijn.
4. De juridische onderbouwing inzake de stemverhouding in het presidium wordt bij het voorstel gevoegd.

Discussiepunten:

De navolgende discussiepunten dienden zich in de commissie aan:

- a. wel/niet beperken aantal commissieleden-niet-raadsleden
- b. begintijd raadsvergadering wel/niet laten beginnen om 19.30 uur
- c. wel/niet gewogen stemmen in het raadsconvent
- d. besluitvorming nieuwe reglement wel/niet door huidige gemeenteraad

Allereerst:

Het raadsconvent heeft de bevoegdheid de vergaderagenda vast te stellen. De verordening vraagt om dat kort na het zomerreces te doen.

Omdat hierover in de commissie een grote mate van overeenstemming bleek, heeft het raadsconvent op 3 oktober jl. besloten dat:

- met ingang van de nieuwe raadsperiode gewerkt wordt met twee commissies;
- voortaan de dinsdagavond de vaste vergaderdag is voor commissies en raad;

Ingaande op de discussiepunten:

Ad a. wel/niet beperken aantal commissieleden-niet-raadsleden

De beperking van het aantal commissieleden-niet-raadslid heeft een rekenkundige achtergrond. Vermindering van commissies impliceert een vermindering van commissieleden-niet-raadslid. Die redenering is te simpel gebleken. De fracties geven alle aan dat commissieleden-niet-raadsleden zeer noodzakelijk zijn.

Argumenten die genoemd zijn:

- verdeling van werkzaamheden;
- inzetten expertise van niet-raadsleden;
- opleidings en ervaringsmogelijkheid.

Het aantal toe te laten commissieleden-niet-raadslid heeft vanwege het teruggaan naar twee commissies nagenoeg geen financiële consequenties.

Voorstel:

Gelet op het belang dat iedere fractie hecht aan de mogelijkheid om voldoende commissieleden-niet-raadslid te benoemen en het gegeven dat er in de afgelopen periode geen discussie is geweest over de huidige regeling, wordt voorgesteld om regeling van het aantal commissieleden-niet-raadslid vanuit het huidige reglement over te nemen.

Ter verduidelijking op specifieke vragen vanuit de commissie (Burgerbelang) over dit onderwerp:
- De voorgestelde regeling van benoeming van commissieleden voorziet er al in dat zij als algemeen commissielid worden benoemd en dus inzetbaar zijn in iedere raadscommissie.

Ad b. Begintijd raadsvergadering wel/niet laten beginnen om 19.30 uur

Het vervroegen van de begintijd van de raadsvergadering van 20.00 uur naar 19.30 uur is ontstaan door het integreren van het huidige vragenhalfuurtje voorafgaande aan de raadsvergadering dat ook altijd al begint om 19.30 uur. Het integreren van het vragenhalfuurtje heeft daardoor geen nadelige consequenties voor vergadertijd voor de rest van de agenda. Sterker, als er geen vragen voor het vragenhalfuurtje worden ingediend, heeft de raad meer vergadertijd, dan wel is eerder klaar, maar houdt ook in dat er geen onbenutte tijd/pauze meer is omdat het vragenhalfuurtje veelal weinig tijd vraagt.

Voorstel:

Hoewel het laatstgenoemde argument ook kan pleiten om de begintijd van de vergadering op 20.00 uur te stellen, wordt conform hetgeen door de overgrote meerderheid in de commissie is aangegeven, voorgesteld de logica van het integreren van het ook altijd al om 19.30 uur beginnende vragenhalfuurtje in de nieuwe verordening te handhaven.

Ter verduidelijking op specifieke vragen vanuit de commissie (VVD) oer dit onderwerp:
- De verordening voorziet ook in spreektijd voor inwoners tot maximaal 30 minuten. De inspreekregeling is ongewijzigd overgenomen uit de huidige regeling. Praktisch gezien kan dat inclusief vragenhalfuurtje dus een heel uur van de vergadertijd in beslag nemen. Hoewel dat op zich ook pleit om de begintijd van de raadsvergadering op 19.30 uur te stellen, is het wettelijk ook mogelijk de inspreekmogelijkheid voor inwoners uit het reglement te schrappen. Ja, het kan niet ontkend worden dat inspreken in de gemeenteraad voor de spreker nauwelijks reële kansen biedt om daadwerkelijk een raadsbesluit te beïnvloeden. Maar het geheel ontnemen of beperken van de mogelijkheid om de raad toe te spreken sluit niet aan bij de uitgangspunten van deze raad en uitstraling van de gehele organisatie. Overigens wordt van de inspreekmogelijkheid tot op heden slechts sporadisch gebruik gemaakt.

Ad c. Wel/niet gewogen stemmen in het raadsconvent

Het presidium (evenals het huidige raadsconvent) zal geen formele raadscommissie zijn in de zin van de Gemeentewet, omdat de burgemeester deel uit maakt van het presidium en daar bovendien ook voorzitter van is. In raadscommissies geldt het zelfde wettelijke principe als in de raad, namelijk dat ieder lid één stem heeft. Voor vergaderen in niet-commissieverband kan daarom een andere wijze van stemmen worden afgesproken. Bijvoorbeeld een gewogen stem waarbij per fractie de verhouding in raad telt.

Voor een presidium als niet formele commissie is het gewogen stemmen niet gebruikelijk. Ook bij een one-men-one-vote zijn de verhoudingen in de formele raad immers wel duidelijk. Ook in Heerhugowaard is uitgangspunt van één stem per persoon in het huidige raadsconvent gebruik. Achtergrond is dat het raadsconvent/presidium functioneert als niet politieke 'commissie' en dat daarmee de kleine fracties een serieuze mogelijkheid hebben hun inbreng te leveren. Het stemmen met gewogen stemmen ondergraaft het niet-politieke karakter van het raadsconvent/presidium.

Een vaak gebruikt argument om vóór gewogen stemmen in het presidium te zijn te zijn is, dat het presidium ook de voorlopige raadsagenda vaststelt en dat een meerderheid in aantal fracties een 'gewogen' meerderheid in de raad haar wil kan opleggen. Weet dan dat via de democratische samenstelling van de raad alle onderwerpen weer in de juiste democratische verhouding zet en dat stemgedrag met die opzet het raadsconvent tot een politieke commissie maakt.

Voorstel

Gelet op de gehoorde enkele opmerking over dit punt in de commissie MISB en verwijzend naar het vorenstaande wordt voorgesteld om de regel dat iedere fractie één stem heeft in het presidium, te handhaven.

Ad d. Besluitvorming nieuwe reglement wel/niet door huidige gemeenteraad

De gemeenteraad zal na de raadsverkiezingen in maart 2018 gelet op de deelnemende partijen vooral uit dezelfde fracties bestaan, zij het met een hier en daar andere personele bezetting en/of omvang. Kort gezegd; er zal geen sprake zijn van een gemeenteraad die wezenlijk anders over de vergaderorde zal denken dan dat nu naar voren is gekomen. In die zin is er geen sprake van het gehoorde “over het graf regeren” van de huidige raad. De raad neemt overigens altijd besluiten met invloed voor de lange termijn.

Het is juist de ervaring die de nu zittende raad heeft met de vergaderregels die rechtvaardigt dat deze raad er over beslist, zodat de nieuwe raad daar direct mee kan werken. In formeel en praktisch opzicht is het goed dat de nieuwe regeling tijdig kan worden gepubliceerd en in werking kan treden op de afgesproken datum. Ook de voorbereiding van de vergaderstukken (die feitelijk al twee maanden voorafgaande aan de daadwerkelijke vergadering begint) kan zo afgestemd worden op de nieuwe regeling.

Het laten beslissen door de nieuw aantredende gemeenteraad houdt in dat er enkele maanden gewerkt moet worden met de ‘oude’ regeling, alvorens de nieuwe formeel in kan gaan. De burgemeester maakte daarover in de commissie MISB de opmerking dat het niet handig is en als oneerlijk kan worden ervaren als tijdens de periode de spelregels worden gewijzigd.

Voorstel:

Gelet op de voornoemde argumenten en mede gelet op de mening van de meerderheid van de fracties over deze vraag wordt voorgesteld om in deze raadsperiode te besluiten over de actualisering van het reglement van orde.

Beantwoording van de overblijvende specifieke vragen vanuit de commissie:

- Senioren Heerhugowaard:

Kan het presidium niet een besloten vergadering blijven zoals nu al met de vergaderingen van het raadsconvent het geval is?

De vergaderingen van het huidige raadsconvent zijn openbaar. In de praktijk zijn er nooit toehoorders aanwezig, zodat de deelnemers aan de vergadering zich vrij voelen om in deze “vertrouwelijke omgeving” ook meer persoonlijke gedachten en gevoelens te uiten. Dat komt ten goede aan de onderlinge verstandhouding en kan ook zo blijven onder de nieuwe naam ‘presidium’. Maar deze “vertrouwelijke omgeving” mag niet verward worden met een formeel besloten vergadering, waarbij aan de deelnemers geheimhouding kan worden opgelegd. Omdat de mogelijkheid van het formeel in beslotenheid vergaderen momenteel ontbreekt, is voorgesteld om die formeel te regelen via een daarvoor noodzakelijke aparte verordening.

- Burgerbelang:

Kan geregeld worden dat de overgang naar het besloten vergaderen wordt aangekondigd in de agenda's?

Het is reeds gebruikelijk dat in de reguliere agenda's wordt aangegeven dat er ook een agendapunt is dat in beslotenheid aan de orde komt. Dit komt evenwel zeer sporadisch voor. In het geval van het overgaan van de openbare vergadering van het presidium in een besloten vergadering van het raadsconvent, is er ook sprake van een aparte agenda van die besloten vergadering (voor zover spoedeisendheid dat niet verhindert).

De fractie Burgerbelang geeft aan zeer weloverwogen wel dan niet deel te nemen aan besloten vergaderingen. Dat zal iedere fractie doen, maar in het besloten raadsconvent wordt geen politieke besluitvorming voorbereid ter omzeiling van een openbare discussie, maar moet gedacht worden aan personeelszaken, integriteitszaken en (nog) niet openbare zaken.

- Burgerbelang:

Het raadsconvent nieuwe stijl is niet geregeld in het voorstel om het reglement van orde aan te passen.

Dat is juist gezien. De instelling van het raadsconvent als commissie die in beslotenheid vergadert, zal worden geregeld in een aparte Regeling Raadsconvent. Die verordening wordt deze raadsperiode aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

- Burgerbelang:

Kunnen de commissieagenda's gelijktijdig gepubliceerd worden, ook al liggen de vergaderdata een week uit elkaar?

Het gelijktijdig publiceren van de commissieagenda's met stukken is tot nu toe uitgangspunt geweest. Die opdracht heeft het raadsconvent destijds aan de griffie meegegeven en die zal ook gelden voor de toekomstige vergaderschema's.

H. Wijnveen
Loco-raadsgriffier

Bijlage: Overzicht opgetekende reacties vanuit de commissie MISB d.d. 2 oktober 2017

Overzicht opgetekende reacties vanuit de commissie MISB d.d. 2 oktober 2017:

HOP:

Stelt voor om in iedere fractie twee commissieleden-niet-raadslid toe te staan.
Fractie wil deze raadsperiode laten besluiten over dit voorstel.

CDA:

Wil besluit over deze verordening overlaten aan de nieuwe raad.

VVD:

Wil tenminste 1 commissielid-niet-raadslid per fractie mogelijk maken.
Wil deze raad over het voorstel laten besluiten.
Wil begintijd van de raadsvergadering bij voorkeur op 20.00 uur stellen.
Wil gewogen stemverhouding in het reglement opnemen. Wettelijke onderbouwing graag bijvoegen.
Kan de inspreektijd van de inwoners beperkt worden?

SP:

Wil aantal commissieleden-niet-raadsleden niet beperken.

Senioren Heerhugowaard:

Wil behoud van aantal van drie commissies.
Wil presidium besloten houden zoals het raadsconvent nu ook is.
De nieuwe raad moet over dit voorstel besluiten.

PvdA:

Vindt het zuiverder om over dit voorstel door de nieuwe raad te laten beslissen.
Over het voorstel zelf heeft de fractie geen opmerkingen.

Burgerbelang:

Wil commissieleden in algemene zin benoemen. Dus niet voor een bepaalde commissie.
Iedere fractie inclusief commissieleden-niet-raadslid kan maximaal uit 5 personen bestaan.
Overschakeling op besloten vergadering vooraf aankondigen in de agenda.
De commissie-agenda's gelijktijdig publiceren.
Het raadsconvent nieuwestijl wordt niet geregeld in deze verordening.

Nederland Duurzaam:

Wil aantal commissieleden-niet-raadsleden niet beperken.
Kan zich vinden met het voorstel van twee commissies.
Geen beperking in het aantal commissieleden-niet-raadsleden als dat financieel niet helder te onderbouwen is.

ChristenUnie:

Het beperken van het aantal commissieleden-niet-raadslid moet mogelijk zijn.
Deze raad een besluit laten nemen over dit voorstel.

Lijst Marjan Jongejan:

Wil geen vermindering van het aantal commissieleden-niet-raadsleden.

Raadsvoorzitter:

Geeft aan dat het niet handig is en als oneerlijk kan worden ervaren als tijdens de periode de spelregels worden gewijzigd.
Ook doe hij de suggestie om deze raad al het voorwerk te laten doen en de nieuwe raad in zijn eerste vergadering te laten besluiten over dit voorstel.

